

Suunnitelma oppilaan suojaamiseksi kiusaamiselta, häirinnältä ja väkivallalta/Vuorentaustan koulu

Kiusaaminen

Kiusaamisesta tulee kertoa vanhemmille, koulun aikuisille tai tukioppilaille.

1. Päivittäiset yksittäiset tilanteet, joissa seuraukset eivät ole vakavia:
 - se, joka havaitsee, rauhoittaa ja selvittää tilanteen ja kertoo luokanvalvojalle tai luokanopettajalle.
 - sovittelu, seuraamuksista sopiminen
 - selvitettävä, ettei ole kyse jatkuvammasta kiusaamisesta
 - seurannasta sopiminen (luokanvalvoja/luokanopettaja)
2. Tilanteet, joissa seuraukset ovat vakavia
 - anna ensiapu tai pyydä paikalle terveydenhoitaja, soita tarvittaessa ambulanssi tai
 - taksi terveystieteiden keskuksen kuljettamista varten
 - rauhoita tilanne ja tee tarvittaessa virka-apupyyntö poliisille (väkivalta tai väkivallan uhka, päihtymys)
 - ota yhteys rehtoriin/ apulaisrehtoriin tai luokanvalvojan/-opettajan
 - ota itsellesi työpari asian selvittämiseksi
 - toinen työparista tai luokanvalvoja/-opettaja ottaa viivyttämättä yhteyden kaikkien asianosaisten vanhempiin/huoltajiin, joiden kesken tarvittaessa järjestetään yhteiskeskusteluja
 - sovittelut, seuraamukset
 - selvitettävä, ettei ole kyse jatkuvammasta kiusaamisesta
 - seurannasta sopiminen (luokanvalvoja/-opettaja, kuraattori)

3. Jatkuva kiusaaminen

Työpari (kuraattori + lv/opo/rehtori/terveydenhoitaja)

- selvittää tilanteen vakavuuden ja tapahtumat esim. oppilaita haastatteleamalla tai kyselyllä
- laatii toimintasuunnitelman sekä hoitaa esim. kiusaajan/kiusaajien ja kiusatun/kiusattujen tapaamiset ja vanhempien tapaamiset
- pyytää tarvittaessa ulkopuolista apua
- työskentelee luokan tai oppilasryhmän kanssa
- järjestää sovittelut ja seuraamukset
- jatkaa prosessia ja seurantaa niin kauan kuin on tarpeellista

Seksuaalinen häirintä

Jos havaitset tai epäilet oppilaaseen kohdistuvaa seksuaalista häirintää, asia tulee selvittää mahdollisimman nopeasti.

- asiassa voi konsultoida kuraattoria tai terveydenhoitajaa tai ottaa jompikumpi heistä työpariksi
- koulun henkilökunta on velvollinen tekemään lastensuojeluilmoituksen ja ilmoittamaan salassapitosäännösten estämättä poliisille, kun heillä on tehtävässään tietoon tulleiden seikkojen perusteella syytä epäillä lapsen kohdistunutta rikoslain (39/1889) 20 luvussa rangaistavaksi säädettyä seksuaalirikosta
- oppilas ohjataan tarvittaessa tutkimuksiin ja hoitoon

Jos henkilökuntaan kuuluva häiritsee seksuaalisesti oppilasta tai toista henkilökuntaan kuuluvaa, ilmoita asiasta rehtorille, joka vie tarvittaessa asian sivistystoimenjohtajalle ja koulutuslautakunnalle.

Jos henkilökuntaan kuuluva joutuu oppilaan seksuaalisen häirinnän kohteeksi, hänen tulee

- ilmoittaa asiasta oppilaan luokanvalvojalle/-opettajalle, joka ottaa yhteyden oppilaan kotiin
- järjestää neuvottelu asian selvittämiseksi.

Väkivaltatilanne tai sen uhka

Jos koulun alueella tapahtuu väkivaltarikos, tulee henkilön, joka huomaa tapahtuman, hälyttää paikalle poliisi ja sairaankuljetus. Väkivallan uhrille tulee antaa ensiapua heti, kun se vaaralta on mahdollista. Teon tekijän tuntomerkit on tarkoin havainnoitava ja kerrottava poliisille, jos tekijä on tuntematon tai lähtee pakoon. Tekijän jäädessä koulun alueelle tulee oppilaiden pysytellä valvotusti luokissa, kunnes poliisi tulee paikalle. Jos tilanne on edelleen uhkaava, oppilaat on kiireesti evakuoitava koulun alueelta tilanteen vaatimalla tavalla. Tilanteen lauetta koulun kriisitilanteiden valmiusryhmä kokoontuu ja käynnistää tarvittavat jälkihuoltotoimenpiteet.

Jos kouluun kohdistuu konkreettinen väkivallan uhka, hälytetään poliisi paikalle ja noudatetaan poliisin antamia ohjeita.

Pahoinpitely on rikos. Fyysinen väkivalta on yleensä helpommin havaittavaa kuin henkinen kiusaaminen. Fyysisen väkivallan tilanteissa myös syyllisten selvittäminen on helpompaa. Poliisin asiantuntemus, kokemus ja sen käytettävissä olevat tehokkaat tutkimusmenetelmät ovat tarvittaessa helpottamassa väkivaltatapauksen selvittämistä. Tapahtumien kulun kannalta epäselvissä tapauksissa pahoinpitelyä tai muuta fyysistä väkivaltaa ei kannata ryhtyä selvittämään koulun / oppilaitoksen voimin, vaan on tarkoituksenmukaista luovuttaa tapaus poliisin tutkittavaksi.

Lievissä väkivaltatapauksissa koulu / oppilaitos voi yrittää selvittää tapahtumien kulun ja syylliset.

Koulun väkivallan selvittely- ja ratkaisumenetelminä tulevat kysymykseen tapahtumiltaan riidattoman tilanteen jälkeen suoritettava oppilaiden kuuleminen, huoltajien kanssa keskustelu ja pyrkimys edistää sovintoa asiassa. Tämä ei tule kysymykseen selvissä pahoinpitelyissä tai fyysisen kiusaamisen ollessa kyseessä, vaan soveltuu lähinnä oppilaiden välisen nahistelun selvittämiseen. On epätarkoituksenmukaista tehdä nahistelusta poliisijuttua, jos asiat saadaan selvitettyksi oppilaiden ja huoltajien kesken niin, että kaikki osapuolet pääsevät sopimukseen keskenään. Sovintomenettely ei tietenkään estä huoltajia ryhtymästä halutessaan jatkotoimiin esimerkiksi rikos- tai vahingonkorvausprosessin käynnistämiseksi.

Koulun keinoina syyllisten rankaisemisessa ovat luonnollisesti vain lain suomat kurinpito- ja ojentamiskeinot (perusopetuslaki 36§).

Rangaistuksia käytettäessä on kiinnitettävä huomiota siihen, että menettelyssä noudatetaan lain edellyttämiä menettelytapoja, kuten kuulemista, päätöksen perustelemista ja kirjaamista. Silloin, kun käytetään oppilaan erottamista koulusta tai kirjallista varoitusta on annettava myös muutoksenhakuohjeet.

Jos pahoinpitely johtaa poliisitutkinnan jälkeen syytteeseen, edellä mainittuihin koulun kurinpitokeinoihin ei voi ryhtyä ja aloitetut kurinpitotoimet on keskeytettävä. Kun kyseessä ei ole nahisteluksi luettava nujakointi, vaan pahoinpitely tai kiusaamiseksi arvioitava fyysisen koskemattomuuden loukkaus, koulun on harkittava, onko asia hoidettavissa sen käytettävissä olevin keinoin vai onko syytä kääntyä poliisiviranomaisten puoleen. Alle 15-vuotiaaseen kohdistuva pahoinpitely on aina virallisen syytteen alainen rikos ja rehtori tai opettaja muiden ohessa on oikeutettu tekemään asiasta rikosilmoituksen poliisille. Pahoinpitelystä on tämän vuoksi varmintä ilmoittaa poliisille.